

[Godskesen.]

Priserne saaledes ned, at jeg paa ingen Maade tror, Publikum nogetsteds betaler ublu Priser for at faa Rets Hjælp fra Sagførernes Side. Men saa tænker man fra det høje Ministeriums Side, at der skulde kunne opnaas en Fordel for Statskassen derved, at Befolkningen skulde betale derfor, man skulde faa nogle Penge ind, hvorved man i alt Fald til Dels skulde kunne afholde de Merudgifter, Loven vil medføre gennem Lønning af de paagældende Fuldmægtige. Jeg tror, det vil vise sig at være illusorisk, thi skal dette Arbejde udføres, maa der Folk til. Naar Dommerkontorerne i noget større Omfang skal paatage sig slige Forretninger, vil det være nødvendigt at engagere Fuldmægtige, og disse skal betales. Da nu Forholdet er det, at Taksten for de paagældende Handlinger skal være billig, tror jeg, det vil vise sig, at der ikke opnaas nogen Fordel for Statskassen; hvis det blot kan bære sig, gaa lige op, maa man vist efter Omstændighederne være tilfreds.

Jeg skal ikke nærmere uddybe disse Betragtninger. Den, der interesserer sig for dem, kan finde dem udførligt og fortrinligt gengivet i de Erklæringer, der efterhaanden er fremkommet fra sagkyndige Autoriteter. Det er nemlig for min Partifælle og mig i Udvalget overordentlig tiltalende, at vi har den bedst mulige sagkyndige Støtte i de Betragtninger, vi har gjort gældende. I de Erklæringer, der er fremkommet, tidligere fra Retsplejeudvalget og Dommerforeningens Bestyrelse og nu tillige fra Professor Vinding Kruse, der særlig har beskæftiget sig med den Slags Ting, har vi altsaa den allerbedste baade teoretiske og praktiske Støtte for vor Opfattelse. Det har naturligvis bestyrket vor Anskuelse og bevirket, at vi holder mere fast paa den, end vi maaske ellers vilde have gjort. Vi hævder i Henhold til den Støtte, vi saaledes har fra alle sagkyndige Sider, at det ene rette vil være at lade § 4 udgaa. Jeg skal derfor paa min Partifælles og egne Vegne tilraade at stemme for Ændringsforslag Nr. 3. Hvis det ikke skulde lykkes at faa § 4 fjernet, tillægger vi det saa stor Betydning, at vi ved tredie Behandling maa tilraade at stemme imod hele Lovforslaget og saa afvente den Tid, da det maatte lykkes at faa et Lovforslag frem, der indeholder Afskaffelsen af Fuldmægtigenes private Praksis, men udelader § 4 eller lignende Bestemmelser.

Justitsministeren (Zahle): Stridspunktet i denne Sag er jo § 4, og det er ganske

klart, hvorledes det staar dermed. Ingen vil paastaa, at den nuværende Tilstand kan opretholdes. Men naar alle er enige om, at den skal ændres, skilles man, idet nogle siger: Vi skal ophæve dette, at Dommerfuldmægtigene driver privat Praksis til egen Fordel, vi skal saa lade Staten lønne dem, og den yderligere Byrde, der lægges paa Skatteyderne, maa de bære som andre Byrder, Samfundet kræver. Vi andre siger: Nej, naar denne Byrde skal lægges paa Skatteyderne, skal de i hvert Fald have noget til Gengæld derfor, og det skal være, at man kan faa rene og klare Sager, angaaende hvilke der er truffet Aftaler eller Beslutninger, der staar fast, formelt stadfæstet ved Dokumenter, skrevne paa Dommerkontorerne til en af Administrationen fastsat rimelig Pris. Dette, synes jeg, er det fornuftigste, og jeg anbefaler derfor, at man ikke stemmer § 4 ud.

Der er blevet anført her i Dag ligesom tidligere, at denne Ordning vil lægge et stort Ansvar over paa Dommeren, idet denne maa være ansvarlig for, hvad hans Fuldmægtig gør. Dertil skal jeg svare, at det vil ikke være noget stort Ansvar, der paa denne Maade lægges paa Dommerne. Vi maa nemlig huske, at det kun drejer sig om den rent formelle juridiske Affattelse af Dokumenterne — som jeg før sagde: Stadfæstelse af Aftaler, der allerede er truffet, eller Beslutninger, der allerede er taget. Der skal ikke gives noget Raad, som kan gøre den paagældende ansvarlig for, at vedkommende gør Forretningen, man skal kun ordne, rent juridisk, den formelle Affattelse, som bekræfter og stadfæster Forretningen. Dersom en Mand kommer ind paa Dommerkontoret og beder om at faa skrevet et Dokument, ved hvilket han gør sine Børn arveløse, kan det i mine Øjne ikke være tvivlsomt, hvad vedkommende Dommerfuldmægtig eller Dommer skal gøre. Han skal selvfølgelig sige til Manden: Det kan ikke lade sig gøre, De siger jo selv, De har Børn, der er altsaa Tvangsarvinger, og dem kan De ikke gøre arveløse. Det er en Oplysning om, hvad der er Ret her i Landet, og det kan man godt faa paa Dommerkontoret. Noget helt andet er at give en Mand Raad om, hvilke testamentariske Bestemmelser Manden bør træffe indenfor Lovens Rammer. Det kan han raadføre sig med sin Sagfører eller med Slægt og Venner om, derom kan han ikke faa Raad paa Dommerkontoret. Men han kan godt faa at vide, at Loven forbyder ham at gøre sine Børn arveløse. Det er ganske rigtigt, hvad den ærede sidste Taler sagde, at vi